

2023

Beleids- verslag

BISDOM
ROTTERDAM

1

Voorwoord

De verspreiding van het evangelie door 1) de verkondiging van het Woord van God, 2) de viering van de sacramenten en 3) het dienstwerk van de liefde is de belangrijke opdracht van de Kerk.

We hebben als bisdom sinds het Jaar van het Geloof (2012) nu een traditie van tien jaar met verschillende themajaren. Dat is omdat themajaren ons inhoudelijk toerusten om ons toe te leggen op de verspreiding van het evangelie. Zo helpen ze ons bij onze opdracht om op onze beurt ook andere mensen tot leerlingen te maken. Daarom zijn themajaren onderdeel van het diocesane beleid.

Paus Franciscus benadrukt hoe belangrijk het is om samen op weg te zijn. De wereld waarin wij leven en waarin wij geroepen zijn om lief te hebben en te dienen, die vraagt dat de Kerk samenwerking in alle aspecten van haar zending versterkt (toespraak paus Franciscus, 17 oktober 2015). Zo mogen wij in het bisdom Rotterdam samen op weg zijn als netwerk van liefde rond de Heer.

Krachtens het doopsel zijn alle gelovigen met hun onderscheiden geestesgaven en talenten geroepen om deel te nemen aan de zending van de Kerk. Ik spreek mijn dank uit aan al degenen die met het geloof voorop samen meewerken aan de opbouw van de Kerk van Rotterdam, indachtig deze missionaire opdracht van de Kerk.

+ J. van den Hende
Bisschop

Beleidsverslag 2023 bisdom Rotterdam

1	Voorwoord	2
2	Activiteiten	4
	Uitgelicht: Wereldjongerendagen	12
	Uitgelicht: DOCAT Werkboek	14
3	Kerncijfers bisdom Rotterdam	16
4	Heiligdom HH. Martelaren van Gorcum	18
5	Vronesteyn: priesteropleiding en diakenopleiding in het bisdom	21
6	Diocesane Caritas Instelling	24
7	ANBI	26
8	Goede doelen bisdom Rotterdam	30
9	Beleidsvisie Mgr. Van den Hende	32

Activiteiten

De Kerk van Rotterdam is geroepen om de drievoudige opdracht van verkondigen, vieren en dienen heel concreet in haar gebied (grotendeels samenvallend met de provincie Zuid-Holland) te vervullen. Op de eerste plaats krijgt de drievoudige opdracht gestalte in parochiegemeenschappen (territoriaal en personeel), in samenwerking met de ter plaatse aanwezige parochiële caritasinstellingen die als zelfstandige rechtspersonen van de parochies onderscheiden zijn.

Het bisdom Rotterdam ondersteunt parochies in hun inzet, zorgt voor de benoemingen van pastoraal personeel, ondersteunt en begeleidt het beheer van gebouwen en financiën.

Het beleid van het bisdom is voor een belangrijk deel gericht op het faciliteren en ondersteunen van parochies. De Kerk dient zich in elke tijd opnieuw af te stemmen op wat haar te doen staat, in een veranderende samenleving met de rijkdom van het evangelie van het begin.

In het bisdom Rotterdam wordt vaak paus Paulus VI geciteerd die spreekt over de evangelische opdracht om te bouwen aan een beschaving van liefde. Wanneer we bouwen aan een beschaving van liefde, betekent dit dat we mede bouwen aan een samenleving die steeds meer de contouren van het Koninkrijk van God aanneemt.

In 2023

2

In het jaar 2023 werd er op verschillende manieren aandacht gegeven aan het bisdom en het netwerk van liefde dat de Kerk is. Hiervan werd verslag gedaan op de website van het bisdom www.bisdomrotterdam.nl. Hieronder worden enkele activiteiten genoemd.

Van 6 tot en met 9 februari nam bisschop Van den Hende deel aan de vergadering van de Europese bisschoppenconferenties (CCEE) in Praag. Deze werd gehouden als continentale fase voor de bisschoppensynode over synodaliteit. Er waren gesprekken, ontmoetingen en presentaties van alle delegaties. De presentaties gingen onder meer over belangrijke vragen en kwesties voor de Kerk in het eigen werelddeel. De presentatie van de Nederlandse bijdrage vond plaats op 7 februari. De delegatieleden stelden deze bijdrage gezamenlijk op vanuit de vooraf verzamelde input uit de Nederlandse kerkprovincie. Mw. Monique van Dijk presenteerde de Nederlandse bijdrage. Vanuit de Nederlandse kerkprovincie bestond de delegatie uit mgr. dr. J.H.J. van den Hende, mw. prof. dr. M.C.H. van Dijk - Groeneboer, mw.

drs. L.H.A. van Oordt en pater dr. R.J.A. Steenvoorde OP. Ook waren mensen gevraagd om online mee te doen.

Parochies en PCI'en in het bisdom werden in de vorm van 'Voedsel en meer-kastjes' uitgenodigd voor een diaconale actie voor de Veertigdagentijd. Het ging daarbij om meer dan eten, want het is bedoeld voor heel de menselijke persoon. Denk aan verzorgingsproducten en ook aan activiteiten van de parochie. Een 'voedsel en meer-kastje' kon bijvoorbeeld ook een stapeltje uitnodigingen bevatten voor een (gratis) 'vastenmaaltijd' in de parochie. Op 5 april werd de Chrismamis gevierd in de HH. Laurentius en Elisabeth Kathedraal. In het verlengde van de 'voedsel en meer-kastjes' was het diaconale initiatief tijdens de Chrismamis de inzameling van

houdbare voedingswaren en producten voor persoonlijke verzorging.

"Er ontstaan nieuwe noodsituaties met nieuwe vormen van armoede. Wie zijn de (nieuwe) armen? Hoe kunnen we deze mensen helpen?" Die vraag stond centraal bij de impulsbijeenkomst Perspectief voor diaconie en caritas, op 29 maart in Rijswijk in de ruimte bij de H. Bonifatiuskerk. Deze werd georganiseerd door Piet Timmermans, medewerker voor diaconie en caritas.

Met een pinksterbrief ter beoediging aan alle betrokkenen bij caritas en diaconie in de parochies benadrukten de Nederlandse bisschoppen het belang van caritas en diaconie. "Caritas en diaconie maken het verschil in het leven van mensen. Waar het leven wordt bedreigd, waar mensen zorg nodig hebben, geven caritas en diaconie kracht", aldus de bisschoppen. Diaconie (dienstbaarheid) vloeit voort uit caritas (liefde). Op 13 juni en 26 juni werden twee vervolgbijeenkomsten gehouden in Woerden en Roelofarendsveen.

In verbondenheid met de wereldwijde Kerk neemt het religieuze leven ook in het bisdom Rotterdam een onderscheiden plaats in als onmisbaar charisma binnen het geheel van de diocesane Kerk als gemeenschap van geroepen. In Leiden startte in 2023 een kleine gemeenschap van Indonesische zusters van de congregatie SJMJ (voorheen JMJ: zusters van Jezus, Maria en Jozef). In de regio Den Haag komen paters Assumptionisten wonen uit België en Congo.

Op 30 mei bezocht bisschop Van den Hende het Erasmus Medisch Centrum in Rotterdam. De bisschop deed dit samen met Emile Boleij, bisschoppelijk gedelegeerde voor geestelijk verzorgers in het bisdom. De bisschop sprak met twee katholieke geestelijk verzorgers die met een zending van de bisschop werkzaam zijn in het ziekenhuis en met de vicevoorzitter Raad van Bestuur. Hij sloot aan bij de teamdag van de dienst Psychosociale Zorg en sprak de groep kort toe. De uitnodiging aan de bisschop kwam mede tot stand vanwege de videoboodschap die de bisschop aan het begin van de coronapandemie opnam bij

het beeld van de barmhartige Samaritaan, dat aan de Westzeedijk bij het ziekenhuis staat.

Op 3 en 4 juni nam bisschop Van den Hende deel aan de bedevaart naar Banneux met een groep van ongeveer 70 pelgrims en ongeveer 35 vrijwilligers vanuit het bisdom Rotterdam. De bedevaart (2 tot 6 juni) werd georganiseerd door Caritas Banneux bisdom Rotterdam, dat in 2023 het 70-jarig jubileum vierde (1953-2023).

Op zaterdag 10 juni kwamen kerktoetreders naar de basiliek van de heilige Liduina en Onze Lieve Vrouw van de Rozenkrans in Schiedam voor de kerktoetredersdag. De kerktoetredersdag is een jaarlijkse diocesane dag van ontmoeting rond de bisschop.

Van 9 tot en met 15 juli namen in totaal 54 kinderen, tieners en jongeren deel aan de zomerkampen. De bisschop bezocht op 11 juli het kinderkamp (Amerongen) en het jongerenkamp (Doesburg) en op 12 juli het tienerkamp (Nootdorp). De diocesane zomerkampen worden georganiseerd door een groep betrokken jonge vrijwilligers samen met een aantal diakens

en in samenwerking met het jongerenpastoraat van het bisdom. Dit jaar waren er 22 jonge begeleiders.

Met RedWednesday vraagt Kerk in Nood aandacht voor vervolgde christenen wereldwijd. In aanloop naar RedWednesday (22 november) nodigde bisschop Van den Hende pastorale beroepskrachten uit voor een bijeenkomst op 20 september op Vronesteyn. De directeur van Kerk in Nood, Peter Broeders, sprak over de situatie van christenen wereldwijd. Er deden in 2023 tien kerkgebouwen in het bisdom mee met RedWednesday.

De Rotterdamse Vereniging voor Katholiek Onderwijs (RVKO, 67 basisscholen) bestond 150 jaar in 2023. Op 28 september kwamen de ongeveer 2.400 medewerkers bij elkaar om dit te vieren. Bij het openingsprogramma in de Laurenskerk was bisschop Van den Hende uitgenodigd. Hij hield een korte toespraak, waarin hij het katholiek onderwijs een dienst aan de samenleving noemde en aangaf dat de medewerkers met hun vak en inzet helpen om de samenleving van nu en straks opbouwen.

Het Emmauscollege in Rotterdam hield op 7 november een Studiedag Burgerschap en Identiteit en nodigde hiervoor bisschop Van den Hende uit. De bisschop hield een inleiding voor de docenten en andere medewerkers en ging daarna in een van de workshops in gesprek over identiteit.

Op weg naar het 70-jarig jubileum van het bisdom Rotterdam (2026) geeft het bisdom extra aandacht aan (nieuwe) evangelisatie. "Met het oog op zeventig jaar bisdom Rotterdam is het belangrijk dat we bewust samen op weg gaan en opnieuw ontdekken en leren wat de opdracht van (nieuwe) evangelisatie vraagt en betekent", zegt bisschop Van den Hende. Op 9 november waren daarom priesters, diakens en pastoraal werkers uitgenodigd op Vronesteyn voor een bijeenkomst met prof. dr. Jan Loffeld (TST). Hij is praktisch theoloog en hoogleraar aan de Faculteit Katholieke Theologie (Utrecht/Tilburg). De secularisatie zet door, gaf hij aan. "De Kerk heeft eerder een relevantieprobleem dan een geloofwaardigheidsprobleem", zei hij. "Rationele argumentaties helpen ons niet verder als het

gaat om evangelisatie. Want plausibiliteit is niet gelijk aan relevantie als het voor mensen niets met hun leven te maken heeft." Hij sprak daarom over hele concrete ervaringen waar mensen persoonlijk de relevantie van het geloof ontdekken op een existentieel niveau.

"Zonder dat we onze moeilijkheden en die van de wereld kunnen vergeten, wil de Advent -op weg naar Kerstmis- een ander licht laten schijnen op de realiteit van ons leven en onze wereld. Niet feestverlichting en ook geen schijnwerpers, maar een licht in ons hart dat nooit meer dooft, ook niet als ons leven donker is of zonder perspectief lijkt." Dit schreef bisschop Van den Hende in zijn adventsboodschap.

Op 15 december bracht de bisschop een bezoek aan de kinderen van de Andreasschool in Voorhout. Hij kwam niet met lege handen. Een dag eerder was namelijk op de school een kerstgroep bezorgd. Elk jaar kan de bisschop een school een kerstgroep cadeau doen. Het komt regelmatig voor dat een school geen kerstgroep meer heeft. De Andreas school is onderdeel van de Sophia

Scholen. Hieronder vallen 28 basisscholen in de Duin- en Bollenstreek.

Herdenking slavernijverleden

In 2023 werd herdacht dat honderdvijftig jaar geleden de slavernij door Nederland officieel werd afgeschaft. Het herdenkingsjaar begon op 1 juli. De Nederlandse bisschoppen schreven in een verklaring bij deze herdenking: "We willen het slavernijverleden onder ogen zien. En we realiseren ons dat de voorsprong in economische ontwikkeling in het deel van de wereld waarin wij leven mede mogelijk werd door slavernij en kolonialisme."

De bisschoppen benoemden in de verklaring dat ook katholieken medemensen tot slaaf hebben gemaakt en deelnamen aan de slavenhandel of zelf tot slaaf waren gemaakt. "Dat staat haaks op de christelijke boodschap. Mensen zijn broeders en zusters omdat ze allemaal geschapen zijn naar Gods beeld en gelijkenis. Daarom zijn alle mensen gelijk in waardigheid." De bisschoppen wezen erop dat er in deze

tijd nog steeds slavernij is, daar waar sprake is van politieke en economische onderdrukking.

"Als we vandaag stilstaan bij de afschaffing van de slavernij, 150 jaar geleden in ons land, dan betekent dat niet alleen maar dankbaarheid, niet alleen maar vreugde. Het betekent ook schaamte en verlegenheid." Dat zei bisschop Van den Hende op zaterdag 1 juli in Den Haag. De bisschop was deze dag hoofdcelebrant in de Ketikoti-viering in parochie De Vier Evangelisten en nam deel aan de ontmoeting daarna. Een dag eerder was de bisschop bij de landelijke herdenkingsdienst in Amsterdam die werd gehouden onder de vlag van de Raad van Kerken. De bisschop is betrokken bij de Raad van kerken als bisschop-referent voor oecumene namens de Nederlandse bisschoppen.

Ontmoeting bij de Ketikoti-viering in Parochie De Vier Evangelisten.

Uitgelicht: Wereldjongeren- dagen

Paus Franciscus nodigde jongeren in 2023 uit om naar Lissabon te komen voor de Wereldjongerendagen. In Nederland bestond de voorbereiding onder meer uit de WJD@Home op Ameland. Dat weekend stond in het teken van in beweging komen. "Ik wens jullie een goede reis. Niet alleen vandaag, maar elke dag van je leven. En duw elkaar een beetje vooruit als het moeilijk gaat", zei de bisschop in zijn homilie op 28 januari. "Hou elkaar vast als de beweging stroef wordt. Want de Heer gaat met je mee."

In het bisdom waren ook de bijeenkomsten van Tour of Faith een voorbereiding op de Wereldjongerendagen. Bij de Tour of Faith komen de bisschop en jongeren samen voor de eucharistieviering, catechese en geloofsgesprek, en een gezamenlijke maaltijd.

"Ik geloof dat als jongeren op weg gaan op een bedevaart, naast elkaar zitten en met elkaar spreken

als een geloofsgesprek, dat de Heer zich mengt in hun gesprek", vertelde bisschop Van den Hende in het Geloofsgesprek op NPO2 (25 juni). "Ik heb in de loop van de jaren meerdere WJD-bedevaarten meegemaakt, en heb gemerkt: dat is een extra dimensie die na afloop jongeren sterkt in hun geloof en keuzes."

Vanuit Nederland reisden in totaal bijna duizend jongeren naar Lissabon voor de WJD. Jongeren uit het bisdom Rotterdam reisden samen met jongeren uit Utrecht, Breda en Roermond. Met deze "vier bisdommen reis" gingen 240 jongeren mee. Ruim 80 daarvan kwamen uit het bisdom Rotterdam. Zij stapten op 24 juli op de bus. De bisschop reisde met hen mee in de bus.

Na de catechese op 2 augustus over integrale ecologie (door bisschop Hendriks van Haarlem-Amsterdam) hield bisschop Van den Hende op 3 augustus de catechese

voor de Nederlandse jongeren. Op verzoek van paus Franciscus ging deze over sociale vriendschap. "Sociale vriendschap heeft een lange traditie in onze Kerk. Het is de vriendschap die je vanuit Christus aan anderen mag laten zien, de vriendschap die je vanuit Christus mag omzetten naar solidariteit voor de mensen die je ontmoet", aldus de bisschop. De catechese op 4 augustus werd gegeven door Mgr. Mutsaerts en ging over barmhartigheid.

In september stond het bisdom-magazine Tussenbeide in een WJD-special uitgebreid stil bij de

bijzondere bedevaart die de ruim tachtig jongeren uit het bisdom maakten in de tweeënehalve week naar de Wereldjongerendagen in Lissabon.

Op 26 november was het wereldwijd in de Kerk de Wereldjongerendag in de bisdommen. Ook in het bisdom Rotterdam kwamen jongeren op deze dag samen. In het Geloofsgesprek op NPO2 waren deze ochtend WJD'ers Kjeld en Svinthe Duwel te gast. Vanuit de St. Victor kerk in Noordwijkerhout vertelden zij over hun WJD-ervaringen.

Uitgelicht: DOCAT Werkboek

De Nederlandse vertaling van de DOCAT, waarin het katholieke sociale denken op een toegankelijke manier wordt gepresenteerd, verscheen in 2022. Kort voor de zomer 2023 verscheen in het bisdom Rotterdam ook de Nederlandse vertaling van het DOCAT Werkboek. Dit is een praktische en overzichtelijke uitgave die helpt bij het samen lezen van de DOCAT in de parochies en het bestuderen van de sociale leer van de Kerk

Pastorale teams in het bisdom Rotterdam ontvingen een exemplaar van bisschop Van den Hende. Dit werd per post aan de parochiesecretariaten gestuurd. De sociale leer van de Kerk gaat over de vraag hoe we als gelovigen persoonlijk en samen met anderen kunnen bouwen aan een beschaving van liefde. De DOCAT en het Werkboek willen helpen bij het vinden van een concreet en praktisch antwoord op die vraag.

Op 11 oktober werden de DOCAT en het nieuwe Werkboek in een online bijeenkomst gepresenteerd aan parochies en caritasinstellingen in het bisdom. Piet Timmermans, diocesaan medewerker voor caritas en diaconie, leidde de avond. Diaken René de Weerd sprak met de bijna dertig deelnemers over de mogelijkheden van de DOCAT en het Werkboek. Diaken De Weerd woont en werkt in het bisdom 's-Hertogenbosch. Op verzoek van bisschop Van den Hende vertaalde hij beide boeken.

De DOCAT en het Werkboek zijn gebaseerd op de sociale leer van de Kerk. "De sociale leer van de Kerk is de weerslag van bijna 130 jaar pauselijke schrijvens over sociale vraagstukken sinds 1890. De eerste encycliek die wat dat betreft verscheen is Rerum Novarum van paus Leo XIII", aldus De Weerd. Een van de encyclieken die hij daarna noemde is Mit brennender Sorge,

de encycliek van paus Pius XI (1937), die het nationaalsocialisme en racisme in Duitsland veroordeelt. Een andere is Pacem in terris van paus Johannes XXIII, geschreven in de tijd van de Koude Oorlog en naar aanleiding van de Cuba crisis toen de dreiging van een nucleaire oorlog heel reëel was. "De DOCAT gaat over de vraag: Wat betekent het om christen te zijn in onze wereld? Welke roeping hebben wij allen meegekregen? Hoe kunnen wij, ieder met zijn gaven en talenten, deze roeping handen en voeten geven?" aldus de inleider.

De DOCAT verscheen als samenwerking van het bisdom Rotterdam en uitgeverij Adveniat. Het boek is verkrijgbaar via de boekhandel, maar voor parochies en PCI'en in het bisdom Rotterdam verkrijgbaar tegen kostprijs (€ 5,00). Het Werkboek is een uitgave in eigen beheer en alleen via het bisdom verkrijgbaar (€ 5,00).

Het Werkboek is ook online beschikbaar op www.docat.nl. Daar kunnen de verschillende hoofdstukken worden gedownload en zo eenvoudig geprint.

Kerncijfers

Het bisdom Rotterdam valt qua gebied grotendeels samen met de provincie Zuid-Holland. Het bisdom is onderverdeeld in twee vicariaten. Er zijn territoriale parochies (een bepaald gebied) en migrantenparochies. Verder is er een studentenparochie die vooral actief is in de drie steden Delft, Leiden en Rotterdam. Aan elke territoriale parochie is in principe een caritasinstelling verbonden. In het bisdom zijn verder verschillende religieuze gemeenschappen gevestigd.

47 territoriale parochies	150 kerkgebouwen
9 migrantenparochies	15 religieuze gemeenschappen
9 migrantengemeenschappen	10 bedevaartplaatsen
1 studentenparochie	

	2022*	2021
Aantal parochianen	434.000	442.000
Doopsel	1.095	930
Eerste communie	1.480	1.120
Vormsel	780	600
Huwelijk	110	100
Uitvaart	1.980	1.930

* De aantallen van de bediening van sacramenten in 2022 laten een verder herstel zien na de daling in de coronaperiode. Ter vergelijking de aantallen van 2019 voor de coronaperiode: doopsel 1.130; eerste communie 1.540; vormsel 710; huwelijk 135; uitvaarten 2.010

Bron: Kaski

Heiligdom HH. Martelaren van Gorcum

Op 17 januari begonnen werkzaamheden op het bedevaartsoord Brielle. Deze waren lang en zorgvuldig voorbereid. Het heiligdom telt maar liefst vijf rijksmonumenten: bedevaartkerk, toegangspoort, ommegang, ciborium, vijver. De gemeente en provincie keken mee vanwege de benodigde vergunningen voor natuurbeheer. Er werden aan de Kloosterweg en binnen de ommegang nieuwe bomen geplant. Dat was nodig, omdat de oude kastanjabomen gebreken vertoonden, vanwege ouderdom, ziektes en omdat ze niet goed tegen de zilte zeelucht kunnen.

In totaal werden langs de Kloosterweg negentien nieuwe bomen geplant. Hun aantal verwijst naar de negentien martelaren die stierven in Brielle. Naast de 'martelaarbomen' die werden geplant, gebeurden er ook andere zaken vanwege de betekenis van de historische plek. Zo werden de contouren van de turfschuur, waar de martelaren stierven door ophanging, duidelijker gemarkeerd. De markering in de grond (een betonnen rand) werd verhoogd en daarbinnen kwamen allerlei bloemen en verschillende planten. Bloemen verwijzen naar het bloemenwonder dat verbonden is aan het heiligdom in Brielle en dat ook wordt uitgebeeld in de bedevaartkerk vóór in de kerk op het priesterkoor. Negentien passiebloemen vertellen daar het verhaal van de negentien martelaren van Gorcum.

In de binnentuin, dat wil zeggen binnen de ommegang, werden lindes geplaatst. Deze laten meer licht door dan de kastanjes die er stonden. Dat betekent dat er gras, planten en bloemen kunnen groeien en bloeien rond de vijver. Buiten, parallel aan de straat, werden populieren geplant. Door het gebruik van diverse grassen, bollen en vaste planten is het heiligdom aantrekkelijker geworden voor insecten, waaronder bijen.

Op 3 juni opende het heiligdom het bedevaartseizoen. Op die dag trokken bedevaartgangers na de eucharistieviering in processie rond het martelveld. Vanaf 29 juni werd negen dagen lang samen gebeden op weg naar de Nationale Bedevaart Brielle. Elke dag om 12.00 uur kon online worden meegebeden met een novene via het YouTube-kanaal van het bisdom.

Het thema van de Nationale Bedevaart Brielle 2023 was: "Indien gij trouw blijft aan mijn woord, zijt gij waarlijk mijn leerlingen" (Johannes 8, 31b). Vele honderden gelovigen trokken op zaterdag 8 juli naar Brielle. Bisschop Van den Hende was hoofdcelebrant in de eucharistieviering, waarmee de dag opende. Pastoor en custos Jack Glas heette alle aanwezigen welkom aan het begin van de viering en met name apostolisch nuntius Mgr. Paul Tschang In-Nam.

Bij het slot van het bedevaartseizoen, op 30 september, kwamen ruim veertig misdienaars en acolieten op bezoek in het heiligdom voor de diocesane misdienaarsdag. Op deze manier maakten zij kennis met deze bijzondere plek in het bisdom.

Vronesteyn: priesteropleiding en diakenopleiding

Op 19 maart verwelkomde Vronesteyn vijf mannen en een echtgenote op de Oriëntatiedag. "Er waren vier mannen die zich oriënteren op de priesteropleiding en één die kwam voor de diakenopleiding", vertelde rector Broeders na afloop op bisdomrotterdam.nl.

"Draag Christus de wereld in" was het thema van Roepingenzondag 30 april. Gebedsprentjes en posters werden verstuurd naar de parochies. De collecte op Roepingenzondag was bestemd voor Vronesteyn.

Het 'Kom en zie-jaar' is een jaar van onderscheiding voor mannen (18-45 jaar) die tijd willen nemen om na te denken over hun toekomst in het kader van roeping. Het werd in 2022-2023 voor het eerst gehouden. Op 22 mei sloten vier deelnemers hun 'Kom en zie-jaar' af. In het najaar 2023 werd het jaar opnieuw aangeboden en startten zes deelnemers.

Vronesteyn is het diocesane centrum voor priester- en diakenopleiding van het bisdom Rotterdam. Het is ook het woonhuis van de rector en van priesterstudenten. Vronesteyn heeft geen eigen studieroute, maar werkt samen waar het gaat om lessen en stage. De studenten zijn vanuit Vronesteyn verbonden met verschillende opleidingsinstellingen. De priester- en diakenopleiding in het bisdom Rotterdam ging in 2023 samenwerken met het Theologisch Instituut Rolduc (TIR, bisdom Roermond). Studenten kunnen via Vronesteyn een opleiding in deeltijd volgen aan het Theologisch Instituut Rolduc en de eerste jaren van hun studie zo combineren met werk. Aanleiding voor de nieuwe samenwerking was de bekendmaking door het bisdom Breda (najaar 2022) dat de opleiding voor late roepingen Bovendonk voorlopig stopt.

Op 29 augustus opende Vronesteyn het nieuwe studiejaar met een eucharistieviering in de huiskapel.

Er begonnen twee nieuwe priesterstudenten voor het bisdom Rotterdam. Bij de start van het studiejaar 2023-2024 waren er vier priesterstudenten en één diakenstudent.

2 priesterstudenten en 1 diakenstudent, Theologisch Instituut Rolduc
2 priesterstudenten te Utrecht

Daarnaast was er één priesterstudent die zich voorbereidde op de wijding.

Op 2 oktober vierde Vronesteyn de 'dies' (oprichtingsdag). Mgr. Woorts, hulpbisschop van het aartsbisdom Utrecht, sprak bij deze gelegenheid de dieslezing uit met als thema: Maria, Moeder van de Heer, Moeder van de Kerk.

Op 7 november, hoogfeest van de H. Willibrord, kwamen bisschop Van den Hende en rector Broeders

en ambassadeurs van Vronesteyn samen in het kader van de Nationale Roepingenweek. Een deelnemer aan het eerste 'Kom en zie-jaar' vertelde over zijn ervaring. Om meer informatie te geven over het jaar was ook spiritueel Smith aanwezig.

Op 18 november wijdde bisschop Van den Hende door handoplegging en gebed Arno Aardoom tot priester voor het bisdom Rotterdam tijdens een eucharistieviering in de HH. Laurentius en Elisabeth Kathedraal in Rotterdam. Daarvoor was hij op 21 mei tot diaken gewijd in de H. Willibrorduskerk in Teteringen (bisdom Breda) samen met een priesterstudent uit Antwerpen. Beiden ontvingen hun opleiding en vorming op Bovendonk.

www.vronesteyn.nl

Diocesane Caritas Instelling

Door de Parochiële Caritas Instellingen worden via het diocesane afdrachtsysteem gelden bijeen gebracht om op diocesaan niveau een extra stimulans te geven aan diaconie en caritas in en vanuit de parochies. De Diocesane Caritas Instelling (DCI) heeft hierdoor in 2023 ondersteuning kunnen bieden aan 39 diaconale projecten en initiatieven binnen het bisdom.

Ondersteund werden projecten en initiatieven op de volgende terreinen:

- ◆ Dak- en thuislozen
- ◆ Jongeren en diaconie
- ◆ Migrantengemeenschappen
- ◆ Versterken sociale netwerken
- ◆ Versterken bekendheid diaconale inzet
- ◆ Zorg voor mensen in detentie of in andere instellingen
- ◆ Diaconale inzet door religieuzen
- ◆ Duurzaamheid

Daarnaast heeft de DCI in 2023 steun verleend aan twee activiteiten met en voor vluchtelingen uit Oekraïne vanuit het Fonds Rotterdam Oekraïne dat in maart 2022 op verzoek van bisschop Van den Hende door de DCI was gevormd. Ook zijn twee Parochiële Caritas Instellingen ondersteund ten behoeve van individuele hulpvragen.

Bekijk alle projecten. [Scan de QR-code](#) voor het jaaroverzicht.

Geef wat je kan missen,
neem mee wat je nodig hebt!

G

ANBI

De Rooms-Katholieke Kerk in Nederland is door de Belastingdienst erkend als een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Tot de RK Kerk in Nederland behoren onder andere bisdommen, parochies, parochiële caritas Instellingen (PCI-en) en andere katholieke instellingen.

Wie aan een ANBI een gift doet, mag het bedrag aftrekken van de inkomstenbelasting. Een ANBI die giften, legaten of erfenissen ontvangt, is vrijgesteld van schenk- en erfbelasting.

Om gebruik te mogen maken van de voordelen geldt een publicatieplicht. De publicatieplicht past bij de openheid die van kerkelijke instellingen verwacht mag worden en sluit aan bij de wens van schenkers om open en transparant geïnformeerd te worden over het bestuur, de inkomsten en bestedingen.

Bisdom Rotterdam

Koningin Emmaplein 3
3016 AA, Rotterdam
T. 010 281 51 71
E. bureau@bisdomrotterdam.nl
I. www.bisdomrotterdam.nl

RSIN: 002991226
IBAN: NL30 INGB 0000 4643 04
ANBI-publicatie bisdom Rotterdam:
<https://anbi.rkc.nl/publicaties/ROT3417>

Samenstelling bestuur in 2023

Het bestuur en de vertegenwoordiging van het bisdom komt toe aan de diocesane bisschop. De bisschop wordt in het bestuur van het bisdom bijgestaan door de diocesane staf en de curie. Voor wat betreft het vermogensbeheer van het bisdom wordt de bisschop bijgestaan door de algemeen econoom en de raad voor economische aangelegenheden.

Bisschop:
Mgr. dr. J.H.J. van den Hende
Vicaris-generaal:
Mgr. A.J. van Deelen
Regiovicaris:
Drs. H.M.W. Egging
Algemeen econoom:
Mr. J.C.G.M. Bakker
Hoofd P&O:
R.R.P.M. Peeters
Ambtelijk secretariaat:
Drs. A.M.C.B. de Jong

Doelstelling/visie

Het Wetboek van Canoniek Recht (Codex Iuris Canonici) omschrijft het bisdom als "een deel van het Volk Gods, dat aan een Bisschop wordt toevertrouwd om het in samenwerking met het presbyterium te weiden, zodat het, nauw verbonden met zijn herder, en door hem door het Evangelie en de Eucharistie in de Heilige Geest verzameld, een particuliere Kerk vormt, waarin de ene heilige katholieke en apostolische Kerk van Christus waarlijk aanwezig is en werkt."

Beleidsplan

Het beleid van het bisdom is voor een belangrijk deel gericht op het faciliteren en ondersteunen van parochies als geloofsgemeenschappen. De Kerk dient zich in elke tijd opnieuw af te stemmen op wat haar krachtens haar zending te doen staat, in een veranderende samenleving en met de rijkdom van het evangelie van het begin. Dit betekent dat ook het beleid van het bisdom altijd in ontwikkeling is en zich afstemt op wat nodig is. Zie hiervoor bisdomrotterdam.nl.

Beloningsbeleid

De bisschop ontvangt het honorarium zoals dat geldt voor een

priester conform de 'Interdiocesane Regelingen voor de besturen van kerkelijke instellingen van de bisdommen in de RK Kerkprovincie inzake de honorering van priesters en diakens en andere financiële aangelegenheden'. De medewerkers van de diocesane curie, die geen priester zijn, worden beloond conform de Rechtspositieregelingen van het bisdom. De leden van de raad voor economische aangelegenheden ontvangen geen beloning voor hun werkzaamheden anders dan een vergoeding voor gemaakte onkosten.

Toelichting

Kerkgenootschappen en hun onderdelen zorgen in Nederland zelf voor de benodigde inkomsten voor hun activiteiten. Het bisdom ontvangt haar inkomsten uit de bijdragen van parochies en uit giften/nalatenschappen. Het bisdom ontvangt geen overheidssubsidie in Nederland, behoudens voor de instandhouding van monumentale (kerk) gebouwen of een specifiek project.

Financiële verantwoording

In 2023 is de "Staat van baten en lasten 2022 - enkelvoudig" gepubliceerd op de ANBI-publicatiesite.

Staat van baten en lasten - enkelvoudig

	Ref.	2022 Werkelijk	2022 Begroting	2021 Werkelijk
BATEN				
Afdrachten, nalatenschappen en bijdragen	11.2	2.547.412	2.675.000	2.950.059
Overige baten	11.3	454.154	1.115.000	1.139.587
		3.001.566	3.790.000	4.089.646
LASTEN				
Ambtsdragers en personeel	11.4	2.377.270	2.464.164	1.948.365
Bedrijfskosten	11.5	1.065.176	1.064.700	1.085.075
Zorgplicht	11.6	1.069.903	521.272	1.837.418
Bijdragen en overige lasten	11.7	814.624	965.000	1.934.090
Afschrijvingen	11.8	168.171	142.612	177.125
		5.495.142	5.157.748	6.982.073
Saldo baten en lasten		-2.493.576	-1.367.748	-2.892.427
Resultaat beleggingen		-5.717.136	1.143.518	5.950.373
Saldo boekjaar		-8.210.712	-224.230	3.057.946
Resultaat verbonden instellingen		-211.992	-	-1.321.997
SALDO NA VERBONDEN INSTELL.		-8.422.704	-224.230	1.735.949
Bestemmingsfondsen				
• De Broecke Erven		-12.193		-11.605
• Diocesaan Fonds Catechese		-		-340
• Fonds Elisabeth		-		-263.829
• Fonds Geestelijke Verzorging		25.000		-
• Kesterfondsen		129.000		-
• Missiefondsen		-		15.390
• Onderhoud kathedraal		-		-
• Solidariteitsrekening LMO		-		-132.861
		141.807		-393.245
Bestemmingsreserves				
• Diaconie en Caritas		-38.457		-108.913
• Diocesane afdracht		-		-400.000
• Jongerenpastoraat		13.500		11.500
• Koersresultaten effecten		625.274		-361.712
• Missiesecretariaat		24.610		-150.000
		624.927		-1.009.125
SALDO NA BESTEMMING		-7.655.970	-224.230	333.579

Goede doelen

Als Kerk zijn we geroepen om een netwerk van liefde te vormen. We vieren de liturgie: de eucharistie als bron en hoogtepunt en de andere sacramenten. We geven het geloof door in de verkondiging van het evangelie en in de catechese. En als netwerk van liefde laten we ons geloof blijken in daden van liefde: diaconie.

Hartelijk dank!

Het bisdom is dankbaar voor de financiële bijdragen die in 2023 werden ontvangen om deze roeping waar te maken. Met name was er dit jaar bijzondere ondersteuning door de donateurs van Vronesteyn, de diocesane priester- en diakenopleiding.

Het bisdom Rotterdam kent diverse goede doelen. Ook uw parochie is een goed doel en kan uw steun goed gebruiken!

Wilt u nalaten aan de Kerk?

Ook met een nalatenschap kunt u bijdragen aan de Kerk als netwerk van liefde. Nalaten aan de Kerk is het overwegen meer dan waard. We zijn samen Kerk. Hier en nu en ook in de toekomst. We zijn verbonden met elkaar door de tijden heen. Ga naar bisdomrotterdam.nl/nalaten-aan-de-kerk

Ook geven aan het bisdom Rotterdam?

Dat kan via NL30 INGB 0000 4643 04 t.n.v. bisdom Rotterdam. Vermeld s.v.p. uw naam en adresgegevens bij uw donatie. Wilt u geven voor een specifiek doel van het bisdom? Scan de QR-code voor het overzicht.

Beleidsvisie Mgr. Van den Hende

Naar katholiek inzicht is het bisdom de plaatselijke Kerk, in zichtbare gemeenschap met de wereldwijde Katholieke Kerk. In die verbondenheid zijn we als bisdom onderweg met de rijkdom van het geloof, de viering van de sacramenten en de bestuursstructuur die de Rooms-Katholieke Kerk eigen is.

Gemeenschap en verbondenheid zijn wezenlijk voor de Kerk, om zodanig werkzaam te kunnen zijn dat we vruchten voortbrengen die blijvend zijn. Dat is cruciaal. Immers, het voortbrengen van goede vruchten hoort bij de zendingsoverdracht die Jezus aan zijn eerste leerlingen gaf (cf. Johannes 15, 16).

Dit zou kunnen betekenen dat we meteen en uitsluitend de focus leggen op -in moderne termen- de output, namelijk de goede vruchten, in het besef dat onze primaire taak als Kerk, plaatselijk én wereldwijd, de verspreiding van het evangelie moet zijn.

Maar voordat we dat doen, is het ook nodig om de gemeenschap en verbondenheid in onze plaatselijke Kerk niet als vanzelfsprekend te

beschouwen, maar centraal te stellen.

De Kerk als gemeenschap in verbondenheid is kwetsbaar en staat om meerdere redenen onder druk. Vanwege die kwetsbaarheid benadrukte paus Franciscus meermaals de noodzaak om als kerkleden samen op weg te gaan. Hij gebruikt de term synodaliteit, afkomstig van het Griekse woord synodos. Dat betekent: samen op weg. "De weg van synodaliteit is de weg die God van de Kerk in het derde millennium vraagt", aldus de paus.

Waar het gaat om samen in geloof op weg te zijn als bisdom Rotterdam, kwamen in de afgelopen themajaren van het bisdom de bijbelse beelden van de Kerk als gemeenschap in verbondenheid naar voren: de Kerk als lichaam van Christus, de Kerk als bouwwerk van levende stenen met Christus, het beeld van Christus als de wijnstok en de leerlingen als de ranken.

Juist met het oog op de verspreiding van het evangelie als primaire opdracht, vraagt de beleving van de Kerk als gemeenschap in verbonden-

denheid beleidsmatig telkens onze aandacht en toeleg.

Dat wil zeggen dat het in de parochies en parochieverbanden van ons bisdom eropaan komt de onderlinge samenwerking van geloofsgemeenschappen te blijven versterken, waarbij pastorale teams en parochiebesturen bewust de verbondenheid in geloof beleven, bevorderen en verdiepen. In dit kader zijn ook de bijeenkomsten onmisbaar van moderatoren, die bisdombreed gehouden worden, en de uitwisseling in vicariaatsverband door pastorale teams, door parochiebestuurders en door caritasbestuurders. Deze ontmoetingen zijn nodig vooral waar het erom gaat om de drievoudige opdracht van vieren, leren en dienen waar te maken, de nodige bestuurlijke processen samen goed in beeld te houden, en de solidariteit tussen verschillende generaties en culturen in de Kerk niet uit het oog te verliezen.

Diocesane vieringen zoals de Christmamis brengen gelovigen uit alle geledingen van het bisdom in de kathedraal bijeen. En waar het gaat om gemeenschap in verbondenheid is de diocesane vitaliteitstoets, die per parochie wordt ingevuld en uitgewerkt, belangrijk om verder te kunnen bouwen aan een gezamenlijk gedragen visie op de voortgang van het kerkelijk leven in ons

bisdom, in verbondenheid met de wereldwijde Kerk.

Gemeenschapszin en verbondenheid zijn in de Kerk niet vanzelfsprekend. De aanzet tot concurrentie en de beleving van tegenstellingen liggen altijd op de loer. Ook de huidige samenleving, die sterk gekenmerkt wordt door individualisering, kan die mentaliteit in de gemeenschap van de Kerk vergroten. Als gelovigen maken we immers deel uit van de maatschappij waarin we leven.

Jezus zegt: een huis dat in zichzelf verdeeld is kan geen stand houden (cf. Marcus 13, 25). We hebben het als Kerk van Rotterdam nodig om heel bewust samen op weg te blijven gaan.

Wanneer we als bisdom in staat zijn als geloofsgemeenschap in verbondenheid te volharden, en zelfs te groeien in eenheid en samenhang, dan kan ons bisdom als netwerk van liefde met vrucht ter plekke een bijdrage leveren aan de zendingsofdracht van onze wereldwijde Kerk. Dan kunnen we het evangelie met vrucht verspreiden, juist omdat in ons kerkelijk leven de geloofspraktijk van verbondenheid en gemeenschapszin er zichtbaar aan voorafgaat.

+ J. van den Hende
Bisschop

Benieuwd naar de activiteiten van de bisschop in 2023? Scan de QR-code.

Naar katholiek inzicht is het bisdom de plaatselijke Kerk, bestaand uit verschillende parochies en instellingen. Het beleid van het bisdom is voor een belangrijk deel gericht op het faciliteren en ondersteunen van parochies als geloofsgemeenschappen. In de parochies wordt samengewerkt met de parochiële caritasinstellingen. De verkondiging van het woord, de viering van de sacramenten en het dienstwerk van de liefde maken deel uit van de ene zending die Christus aan de Kerk heeft toevertrouwd.

Colofon

Foto's:

Ramon Mangold (2,4,13,16,30,32,45)

Johan Wouters (11,23)

Bisdom Rotterdam (15,18,20,21,24,26)

Ontwerp: dailymilk.nl

**BISDOM
ROTTERDAM**

www.bisdomrotterdam.nl